

Kennismaking met het Wagnergenootschap

door Jellie Boll

In het Wagner jubileumboek heb ik uiteengezet dat gedurende langere tijd mijn ervaringen en belevingen op muziekgebied beperkt bleven tot de 'populaire' componisten: Bach, Beethoven, Tsjaikovski, Brahms en anderen. Pas nadat ik als zestienjarig schoolmeisje de opera *Carmen* van George Bizet had bijgewoond, heb ik onmiddellijk een opera-abonnement aangeschaft.

Jan Derksen

Bovenin de Stadsschouwburg in Amsterdam op de goedkoopste plaats leerde ik de muziek van Verdi, Puccini, Rossini en anderen kennen. Mijn abonnement zocht ik uit op de componisten en muziek die ik al kende, maar af en toe was er een voor mij onbekende componist bij die ik dan maar 'op de koop toe' nam of waarvan ik de voorstelling oversloeg. Een van die opera's die ik wel bijwoonde was *Peter Grimes*, met Jan Derksen in de hoofdrol. Die voor mij toen onbekende muziek maakte een overweldigende indruk op mij en heeft nog lang nagedreund in mijn hoofd. Intussen heb elke gelegenheid aangegrepen deze opera te bezoeken.

En zo leerde ik de opera *Lohengrin* kennen, ook een voorstelling die ik aanvankelijk wilde overslaan, want, zoals iedereen wist, was de muziek van Wagner uit den boze. De eerste kennismaking viel mij niet mee. Toch verdiepte ik mij in deze muziek omdat ik zag hoe het publiek om mij heen zo blij was en ik wilde weten waarom.

Ik woonde inmiddels op het roemruchte studentenschip de Caledonia. En terwijl mijn medebewoners experimenteerde met LSD, draaide ik de meest prachtige operamuziek tot er gevraagd werd of alsjeblieft dat geblèr uit mocht.

De Nederlandse Opera verhuisde naar het Waterlooplein en ik verhuisde mee. Daar zag ik prachtige voorstellingen met mooie ensceneringen. Ik las en beluisterde meer opera's van Wagner. Inmiddels was ik donateur geworden van de Vrienden van de Opera. Mijn toenmalige partner en ik hebben voor het eerst ingeschreven op een eendaagse operareis naar Duisburg voor de *Götterdämmerung* met als Brünnhilde een voor ons volstrekt onbekende Gabriele Schnaut.

Bij de bus op het Stadionplein werden wij vriendelijk verwelkomd door de meneer die wij als de bloemengooier tijdens het applaus na de voorstellingen kenden, Fred Lingen. Het bleek al snel dat alle passagiers de drie voorafgaande delen van *der Ring des Nibelungen* hadden bijgewoond en wij de enigen waren die a) die niet hadden bezocht en b) de twee enige nieuwelingen waren. Fred verkondigde dat ook luidkeels meerdere malen en

Bloemengooier Fred met sopraan Annett Andriesen

vond dat maar niks, want nu moest hij veel meer vertellen dan hij van plan was geweest omdat hij ons niet kende en niet wist in hoeverre wij kennis hadden van verhaal en muziek.

Wij voelden ons meteen schuldig en durfden niet op of om te kijken en hebben de hele reis doodstil gezeten en geen kik durven geven. Tot overmaat van ramp bezwoer Fred ons dat wij vooral geen alcohol moesten drinken want dan vielen wij in slaap. Wij waren de enigen die op het balkon zaten, de rest van de medereizigers zat in de zaal. Wij durfden dan ook in de eerste pauze moedig een glas Sekt in drie teugen leeg te drinken, angstig om ons heen kijkende of Fred niet ineens opdook. De voorstelling overweldigde ons, wij hebben er lang over nagepraat.

Natuurlijk werd ik een fervent medereiziger naar vooral de Wagneropera's en leerde langzamerhand de vrienden en vooral Fred goed kennen. Tijdens een van die reizen zat aan de andere kant van het gangpad in de bus Hank Neugarten, de toenmalige voorzitter van het Wagnergenootschap. Met hem had ik al menig gesprek gevoerd over mens en muziek van Richard Wagner. Midden in zo'n gesprek vroeg hij ineens of het niet eens tijd werd dat ik lid werd van het Wagnergenootschap. Mijn reactie was onmiddellijk een oprecht ja, met dien verstande dat ik vijf dagen in de week op een druk advocatenkantoor werkte en ik derhalve geen actief lid zou worden.

Een week na mijn pensionering in 2010 kwam ik in het Concertgebouw Ton en Cyrine Hogenes tegen. Ton vroeg hoe het met mij ging en ik deelde mee dat ik sinds een week met pensioen was. Enthousiast riep hij dat ik dan wel wat voor het Wagnergenootschap kon doen en voor ik het wist was ik lid van de redactie. Vele uren heb ik bij Ton doorgebracht met het redigeren van de artikelen en het jubileumboek.

De Tamboer

Ook de eerste keer bijwonen van een bijeenkomst in de Tamboer onderging ik als een warm bad door de vriendelijke ontvangst van de leden. Wat heb ik daarna veel lezingen bijgewoond. Ik was wel tot de ontdekking gekomen dat mijn kennis van Richard Wagner als mens en zijn muziek bijzonder klein was. Ik stond versteld van de kennis die telkens weer bleek tijdens de bijeenkomsten, zowel van de sprekers als van de leden. Ik kreeg steeds vaker het idee 'ik weet niks' en zoog alles gretig in mij op. Ongemerkt werd mijn kennis groter, hetgeen ik merkte in gesprekken met

anderen over Wagner. Ik heb muziekthema's leren herkennen, veel teksten van opera's gelezen en in samenhang kunnen brengen met de muziek. Inmiddels heb ik een aantal boeken over Wagner aangeschaft en gelezen en vooral de bijeenkomsten bijgewoond.

De bijeenkomsten werden verplaatst naar Splendor in de Nieuwe Uilenburgerstraat en werden groter. Met name de muziekavonden werden uitgebreid, de Stipendiatenconcerten hadden meer ruimte, de lezingen werden meer omlijst door muzikale begeleiding en, niet onbelangrijk, de pauzes vonden plaats in een aangenaam horecagebeuren met voldoende ruimte om met leden te discussiëren en na te praten over het gebodene. Hierdoor werden de bijeenkomsten levendiger. Alle redenen om lid te blijven van de vereniging en mijn kennis te vergroten.

Door de corona is helaas dat alles stilgelegd, zo ook tweemaal per jaar het bezoeken van een Wagneropera in een van de te bereiken Duitse operahuizen. Ik hoop dat de geest van de vereniging blijft leven totdat we elkaar weer kunnen ontmoeten in goede gezondheid.